

До: д-р Хасан Адемов
Председател на комисията по труда, социалната и демографската
политика
На 44 –то Народно събрание
До: участниците в Общественото обсъждане на Законопроект за личната
ПОМОЩ

Становище
От Национално представителните организации на и за хора с
увреждания

Относно: Законопроект за личната помощ

Уважаеми д-р Адемов,
Уважаеми госпожи и господа,

С голямо внимание се запознахме със Законопроекта за лична помощ, №854-01-62, внесен от Пламен Христов и група народни представители на 2.07.2018г..

Поради големият обществен и медиен интерес и с цел избягване на всякакви спекулации по темата, Национално представителните организации на и за хора с увреждания декларираме, категоричната си позиция за намиране на механизъм, чрез който нуждаещи се деца и лица с увреждания да получат подобаваща подкрепа, чрез осигуряване на асистентска услуга.

Подобно решение обаче, трябва да стане на основата на:

- Зачитане интересите на цялата общност на хората с увреждания;
- Комплексен подход при създаването на условия за реализация на правата на хората с увреждания във всички сфери на обществения живот - здравеопазване, медицинска и социална рехабилитация, образование и професионално обучение, трудова заетост, достъпна архитектурна, транспортна и комуникационна среда и много други;
- Справедливо и ефективно разпределяне на наличният ограничен публичен финансов ресурс, осигурен за социална политика;

Чрез настоящето становище, ние изразяваме следните съображения по Законопроекта за лична помощ:

1. В продължение на повече от една година, работна група изработва концепция на Закон за социалните услуги. В настоящият момент тя е предложена на обществено обсъждане. Ние считаме, че като цяло документа е добра база за значително подобряване на качеството на социалните услуги в страната и отразява натрупаният национален опит и водещите европейски практики в тази сфера. Според информацията с която разполагаме, приемането на Закона за социалните услуги, трябва да бъде финализирано през месец март 2019г..

Ние категорично считаме, че от законодателна гледна точка е нецелесъобразно за всеки вид услуга да се създава отделен нормативен акт. Въвеждането на подобна практика ще

бъде прецедент и е предпоставка за липса на координация и наличие на хаос в сектора. Убедени сме, че не са налице аргументи и причини за фаворитизиране на която и да е социална услуга.

Проучвайки европейският опит ние твърдим, че подобна социална услуга се осигурява преобладаващо на програмен или проектен принцип. Настояваме Народното събрание да възложи проучване, в кои държави в Европа и при какви правила действат подобни закони.

С оглед изложеното ние категорично сме на мнение, че обсъждания проект на Закон за лична помощ трябва да се разглежда в общата правна рамка на социалните услуги предлагани в България.

2. В Законопроекта за лична помощ има един кардинален проблем- **ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРАВОИМАЩИТЕ ЛИЦА**. Съставителите на проекта ръководени от стремеж за по-голяма обществена подкрепа или други причини, които оставяме без коментар още в чл.1 заявяват, че: „Този закон урежда условията и реда за предоставяне и ползване на лична помощ от лица с увреждания”.

Приложение №1 към ал.1 на чл.63 от Наредбата за медицинската експертиза определя отправните точки за оценка на трайно намалената работоспособност и на вида и степента на увреждане в диапазона от 0 до 100%. При наличието на тази нормативна база човек с увреждане е лице с намалена работоспособност/вид и степен на увреждане с установен функционален дефицит 10, 20..... 90, 100%. В националното ни законодателство в друго много широко определение на лица с увреждания има в Конвенцията за правата на хората с увреждания: „Хората с увреждания включват лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото равноправно с останалите”.

При тези дефиниции правоимащите лица по Законопроекта за лична помощ може би ще надхърли 1 млн. граждани, за броя на които нямаме точна информация.

По ясно определение на хората, към които е ориентирана социалната политика на нашата държава има в Закона за интеграция на хората с увреждания: "Човек с трайно увреждане" е лице, което в резултат на анатомично, физиологично или психическо увреждане е с трайно намалени възможности да изпълнява дейности по начин и в степен, възможни за здравия човек, и за което органите на медицинската експертиза са установили степен на намалена работоспособност или са определили вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто”.

Това определение е използвано и в проекта на нов Закон за хората с увреждания, който е в процедура на обсъждане. По данни на Агенцията за хората с увреждания в тази категория попадат 738 429 лица с трайни увреждания.

Поради неясни за нас причини съставителите на проектозакона избягват ясно определение на целевата група, която от приложените мотиви и оценка на въздействието се свежда до 8640 деца и 80 257 лица с определена чужда помощ по данни на информационната система на Агенцията за хората с увреждания. Ако закона се приеме в този вид и бъде атакуван по съответния съдебен ред, не е ясно какво ще бъде решението на компетентните съдебни инстанции.

3. В проекта на Закон за лична помощ не е направен и най-малкият опит да се формулират базовите критерии за ползване на услугата. Този съществен дефект на нормативният акт дава възможност за максимален субективизъм от страна на органа, предоставящ социалната услуга и респективно за корупционни практики поради факта,

